

Recension av Nursel Awrohum om boken ”Mariam – hederskvinnorna” skriven av Anna Melle baserad på verkliga händelser.

Boken belyser olika problem i ett patriarkaliskt samhälle och dess maktstrukturer. Författaren återger och skildrar en familjestruktur som jag, och många med mig känner igen. Själv levde jag mina första elva levnadsår i samma struktur i sydöstra Turkiet, Midyat. Författaren återger på ett genuint och i det närmaste självupplevt sätt hur kvinnorna vid graviditet nästan alltid önskade söner. Mestadels för att behaga männen. Männen i sin tur uppvisade stolthet när de fick en son medan flickor bar med sig någon sorts skam. Tanken var att sönerna skulle ta efter sina föräldrar varför de därmed också var mer av en ”garanti och pension” för föräldrarna. I konsekvens härmed var det bara pojkar som ärvde föräldrarna. Döttrarna stod således helt arvlösa.

Författaren skildrar även hur unga män tvångsrekryterades till den turkiska militärtjänstgöringen, de flesta vid 20-års ålder där de ofta fick turkiska namn för att inte förföljas eller trakasseras mot bakgrund av sin etniska eller religiösa tillhörighet. Kvinnorna å andra sidan var förpassade att föda barn och ta hand om hushållet jämte boskap och natur. Skolgång var inget man ”ödslade” på flickorna som ändå skulle giftas bort till andra familjer.

Boken *Mariam – hederskvinnorna* tar sin utgångspunkt i just dessa strukturer. Den handlar om unga Mariam som trots att hon blir våldtagen, blir skambefläckad och anklagad för att ha agerat felaktigt. Familjen känner sig begränsad i åtgärder att vidta och vågar helt enkelt inte anmäla, än mindre ifrågasätta våldtäktsmannen och dennes familj. Att klaga hos de rättsvårdande myndigheterna var inte heller ett alternativ då ingen hjälp fanns att tillgå eftersom en muslims ord vägde tyngre än en kristens.

Istället väljer familjen att tysta ned brottet och kränkningen genom att hålla Mariam ansvarig för det inträffade, detta genom att påstå att Mariam inte har varit tillräckligt försiktig. Författaren lyfter här problematiken vad avser heder som till viss del var en influens av muslimska traditioner.

I varje familj med döttrar fanns en känsla av heder och där en dotter kom att bli familjens skamfläck trots att hon var ett våldtäktsoffer.

Författaren återger även hur den ena dotterns beteende och handlande kunde smitta över på andra familjemedlemmar vilka också kom att befläckas med skam. Sexuella övergrepp och våldtäkter skyldes ofta på flickorna själva för att dessa inte varit tillräckligt aktsamma. Här tar författaren upp en intressant aspekt att hedersmord förekom, vilket jag inte håller med nämligen att det aldrig inträffade inom den kristna gruppen.

Boken skildrar Mariams liv. Mariam som är en stark karaktär, som vet vad hon vill och som väcker andra i byn för att göra motstånd mot patriarkala strukturer. Hon fick betala ett högt pris för sina åsikter, vilket återstår för läsaren att finna.

Tack Anna Melle för en fantastiskt bra skriven bok som lyfter fram nutida frågor såsom kvinnomisshandel samt kvinnans utsatta situation i en patriarkalisk omvärld.

Nursel Awrohum